

1. God werkt aan Zijn reddingsplan

Het zal je maar gebeuren... een engel, bij jou in huis! Een engel, die speciaal uit de hoge hemel gekomen is om rechtstreeks van de hoge God een boodschap over te brengen... aan jou! Als gewoon mensje... Als meisje van... hoe oud zal Maria geweest zijn? Misschien een jaar of 16, in die tijd werden meisjes al op jonge leeftijd uitgehuwelijkt.

En als de engel Gabriël dan gaat vertellen, dan blijkt opeens dat God bezig is om een heel plan uit te voeren, een reddingsplan. Vers 31-33: 'En zie, u zult zwanger worden en een Zoon baren en u zult Hem de Naam Jezus geven. Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God, de Here, zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal over het huis van Jakob Koning zijn tot in eeuwigheid en aan Zijn Koninkrijk zal geen einde komen.'

Dit Kind, dat jij zult gaan krijgen, zal Koning worden. En niet zomaar een koning, nee, Hij zal Koning worden voor eeuwig. Natuurlijk is het dan meteen duidelijk, ook voor Maria: dit Kind is de Messias, de Verlosser, door God al eeuwen geleden beloofd om de wereld te redden.

Even een stapje terug. En even een blik op Lukas

1. Lukas heeft twee bijbelboeken geschreven: Lukas en Handelingen. Hij is de enige bijbelschrijver die zelf niet behoorde tot het volk Israël. Lukas was een niet-Joodse arts, hij had een heidense achtergrond en was christen geworden. En juist Lukas, als niet-Jood, laat hier aan het begin van zijn Evangelie heel duidelijk zien dat het reddingsplan van God begint in Israël. Eerder heeft hij beschreven dat de engel Gabriël door God naar de priester Zacharias werd gestuurd, in de tempel, in Jeruzalem, de stad van David.

En nu, een half jaar later, wordt de engel Gabriël opnieuw door God op pad gestuurd. Dit keer naar Nazareth, in het noorden, in de verachte provincie Galilea. En daar, in Nazareth, daar woont Jozef. Jozef is een verre nakomeling van koning David. En niet zomaar een nakomeling. In hoofdstuk 2 zullen we horen dat Jozef uit het 'huis en uit het geslacht van David' kwam. Hij was niet alleen een direct familielid, hij behoorde ook tot het huis, het Koninklijk Huis. Hij was een opvolger van koning David. En Maria is al aan hem verbonden. Ze zijn ondertrouwd, dat wil zeggen: de bruidsprijs is betaald, het huwelijk staat vast. En daarmee is ook Maria deel geworden van het Koninklijk Huis van David. Vaak is daar wat verwarring over: kwam Maria nou ook voort uit de familie van David? Dat weten we niet, dat staat nergens. We weten wel dat haar nicht Elisabeth deel uitmaakte van de stam Levi, zij kwam uit een priesterlijke familie. Dus het is waarschijnlijker dat Maria uit een priesterlijk geslacht kwam, en dat zij trouwde met Jozef, die uit een koninklijk geslacht kwam. Heel mooi hoe die twee lijnen bij Jezus uitkomen: een priesterlijke lijn en een koninklijke lijn.

Maar ook Maria werd door haar huwelijk lid van het Koninklijk Huis van David. Denk maar aan Koningin Máxima, die is niet opgegroeid met koninklijk bloed, maar ze is nu ten volle Koningin van Nederland.

Dus wat schetst Lukas? Eerst gaat de engel Gabriël naar Jeruzalem, de stád van David, en daarna naar een familielid van David, in Nazareth. Met Nazareth is ook iets aan de hand. Want die naam, Nazareth, komt van het Hebreeuwse woordje 'nezer'. En 'nezer' betekent 'takje, loot'. Het woord komt voor in Jesaja 11: 1: 'Want er zal een Twijgje opgroeien uit de afgehouden stronk van Isaï, en een Loot (een 'nezer') uit zijn wortels zal vrucht voortbrengen.' Isaï was de vader van David. 'Dat koningshuis van David,' zegt Jesaja, 'dat koningshuis, dat leek op een afgehouden boomstronk, dat zal opnieuw gaan bloeien, er komt een "nezer", een loot, een nieuw takje omhoog.' Dat is dus niet voor niets in Nazareth, afgeleid van 'nezer'.

Dus God begint Zijn reddingsplan in de stád van David, bij de familie van David, en Hij geeft dan deze nieuwe Koning de tróón van David. Vers 32: 'Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God, de Here, zal Hem de troon van Zijn vader David geven.'

Lukas laat het heel duidelijk zien: God blijft trouw aan Zijn volk Israël. En dáár ontvouwt Hij nu dit nieuwe plan. Of eigenlijk moet je zeggen: deze nieuwe fase in Zijn reddingsplan, dit nieuwe verbond, dit nieuwe testament. Het is een fase die voor eeuwig zal duren, want deze Koning zal voor eeuwig regeren.

2. In dat reddingsplan krijgt Maria een centrale rol

En in dat reddingsplan van God, in dat alomvattende heilsplan, daarin krijgt dat eenvoudige meisje, Maria, een heel centrale rol. Hij schakelt haar in, en dat is wat Gabriël haar komt vertellen. Nu is die rol van Maria ook echt uniek. Niet voor niets noemt de engel haar 'gezegend onder de vrouwen'. Maar wat hier gebeurt, is tegelijk ook héél kenmerkend voor de manier waarop God werkt. Dit is typisch de HERE! Hij is aan het werk en Hij schakelt óns in. En dat punt wil ik vandaag benadrukken. Zó werkt de Allerhoogste.

Het zou ook heel anders kunnen. God zou ook kunnen zeggen: 'Ik laat het helemaal aan jullie over. Doe maar wat je denkt dat goed is.' En Hij hééft ons ook een enorme vrijheid gegeven, en een enorme verantwoordelijkheid. Maar Hij heeft ons, God zij dank, niet aan ons lot overgelaten. Hij doet Zijn goede werk! Het had ook andersom gekund. Dat God ons niet zou inschakelen, maar zou uitschakelen. Dan zou tenminste alles goed gegaan zijn. Ik hoor het vaak mensen zeggen: 'God had beter geen vrijheid aan de mensen kunnen geven, Hij had beter niet die ene boom in het Paradijs kunnen zetten, die boom met de verboden vruchten. Dan was er nu geen ellende geweest.'

3. Ook wij worden ingeschakeld

Maar God heeft voor allebei die lijnen níét gekozen. Hij heeft er niet voor gekozen om Zich helemaal terug te trekken. Hij heeft er ook niet voor gekozen om ons in een keurslijf te duwen, het keurslijf van het goede. Nee, God Zelf voert een reddingsplan uit, en Hij schakelt ons daarbij in.

Misschien heb jij weleens het gevoel dat je maar wat aan het tobben bent. Voor je gevoel is het allemaal stukwerk, het gaat met vallen en opstaan. Of je hebt misschien het idee dat jij het allemaal best heel goed doet.

Maar besef je wel dat het anders ligt? Dat God Zelf aan het werk is? En dat Hij jou wil inschakelen? Denk ook even aan die tekst, die we hoorden aan het begin van de dienst, Efeze 2: 10: 'Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus om goede werken te doen, die God van tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen.' God heeft het allemaal al klaargelegd, de goede werken die wij mogen doen. Hij heeft ze klaargelegd, alsof het kleren zijn, die iemand 's morgens voor je klaar legt: 'Hier, doe die maar aan.' En jij mag ze aantrekken en erin wandelen.

Ik moet heel eerlijk zeggen: vaak zé je dat niet, dat GóD aan het werk is en dat jij daar een rol in mag spelen. Maar soms, heel soms lijkt het alsof je opeens, tussen de wolken door, een blik mag werpen op die hemelse regering van God. Ik zal je daar een frappant voorbeeld van geven. Het komt uit het boek *En niemand wist het...*, een boek over het leven van Hans Hamoen. Hans Hamoen komt uit Bodegraven en is christen en zakenman. Eind jaren '70 reisde hij regelmatig voor zijn werk naar Moskou. En hij vertelt over de eerste keer dat hij op zo'n reis bijbels meenam. Dat was levensgevaarlijk, de Bijbel was een verboden boek in de Sovjet-Unie. Maar door een wonder kwam hij langs de grenscontrole. Op de eerste dag was hij gewoon aan het werk, en 's avonds ging hij de bijbels afleveren. Toen gebeurde er dit: 'Bij het adres aangekomen, belde ik aan. Een vervelende deur ging open en het gezicht van een oudere man met een borstelige baard verscheen.

"Ik kom bijbels brengen," zei ik in het Engels.

Ik zag zijn ogen opgloeien.

"Vlug naar binnen," zei hij, waarna hij mij in de gang omhelsde.

Zijn baard prikte. Toen ik hem de bijbels overhandigde, stroomden de tranen over zijn wangen.

"U bent wel erg blij," zei ik, verrast door zoveel emotie.

"Gisteren," legde hij opgetogen uit, "kregen we een raadselachtig telefoontje uit Novosibirsk (dat is ruim 3000 kilometer verderop). Het was een telefoontje van onbekende mensen die bijbels wilden komen halen. Toen ik zei dat we die niet hadden, verklaarden zij dat ze een droom hadden gehad waarin God hen tot in het kleinste detail had laten weten dat wij morgen bijbels voor hen zouden hebben. Ze wisten mijn naam, straat, huisnummer en al. En stapten in geloof alvast op de trein." (Zo'n reis duurt meer dan twee dagen.)

Ondanks Gods handelen door dromen in mijn eigen leven, was ik verbijsterd. Alweer een wonder. En wat een timing. Die mensen uit Novosibirsk hadden de trein genomen voordat ik überhaupt op weg was gegaan. Een mengeling van verwondering, ontroering en ontzag doortrok mijn hele wezen. Wat een voorrecht dat ik hier onderdeel van mocht uitmaken.'

Kijk, dat is het! God is bezig, en jij mag je laten gebruiken, jij mag meewerken in Zijn plan. Misschien herken je dat in kleine dingen. Je belt iemand op en die ander zegt: 'Wat bijzonder dat jij mij precies op dit moment belt.' Of je stuurt een appje of kaartje en

later blijkt dat het precies de juiste woorden waren op het juiste moment. Of je raakt aan de praat met iemand in een winkel, of bij een feestje, en je bent allebei verwonderd over zo'n bijzonder gesprek.

4. Dat God ons inschakelt geeft ons rust en waarde

God Zelf is aan het werk en Hij schakelt jou en mij in. Als je dat bedenkt, heeft dat minstens twee gevolgen. Ten eerste: het geeft je rust. In de hemel vallen de beslissingen. Gabriël kwam uit de hemel naar Maria toe. En God heeft alle macht. Kijk maar, in vers 37. De engel zegt dat Elisabeth zwanger zal worden, al is ze al lang door de overgang heen. 'Want,' zegt Gabriël, 'geen ding zal bij God onmogelijk zijn.' Vertrouw op God, want Hij regeert. Dat geeft rust, en ruimte.

En het tweede gevolg: het besef dat God werkt en jou inschakelt, dat geeft je leven waarde. Jij bent nodig. Jij bent belangrijk voor God. En nu gaat het erom dat jij je ook láát gebruiken. Niet als een willoos slachtoffer, passief. Maar door in te stemmen, actief. Zoals Maria dat doet in vers 38, als ze zegt: 'Zie, de dienaar van de Here, laat met mij geschieden overeenkomstig uw woord.' Dat is een actief ja-woord. Zoals we net zongen: 'Maria was bereid, toen Gabriël haar groette, in het midden van de tijd.'

5. Láát jij je inschakelen? Stem je ermee in?

En nu is de vraag: ben jij bereid? Als God jou wil inschakelen, geef jij dan je ja-woord aan Hem?

Vandaag vieren we het Heilig Avondmaal. En wat doe je als je het Avondmaal viert? Dan neem je als het ware Jezus in je op. Je eet het brood, teken van Zijn lichaam. Je drinkt de wijn, teken van Zijn bloed. Je geeft Jezus toegang tot je leven. Je bent één met Hem. En dat is precies wat Maria ook deed, zij het op een andere manier. Ze stemde ermee in dat Jezus zou gaan groeien in haar lichaam. Ze gaf Jezus toegang tot haar leven.

Als jij straks naar voren loopt en aan tafel gaat, dan zeg je dáármee: 'Zie, de dienaar, de dienaar van de Here, laat met mij geschieden naar uw woord.' Dat is heel spannend. Wat gaat Hij doen? Hoe zal Hij met je verder gaan? Hoe zal Hij je inschakelen?

Het is spannend, maar het is vooral héél erg mooi. Wat zei Hans Hamoen? 'Een mengeling van verwondering, ontroering en ontzag doortrok mijn hele wezen. Wat een voorrecht dat ik hier onderdeel van mocht uitmaken.'

En wat zegt Gabriël tegen Maria? 'Wees gegroet begenadigde. De Here is met u. U bent gezegend onder de vrouwen.' Als God je inschakelt, als je Jezus mag ontvangen in je leven, als je Hem de wereld in mag dragen, net als Maria, dan ben je een gezegend mens. Dan is dat genade, je bent een begenadigd mens. Doe het maar! Zeg maar 'Ja' tegen je God. En zing het mee: 'Dit is mijn bestemming: dienen met verstand en met gevoel vanuit gehoorzaamheid. Heer, U bent mijn doel!' Amen.

Reageren? Bel of mail: René van Loon, 010-442 6280, reneveranloon@samaritaan.org